

Försommaren är här med sin härliga grönska och innan semesterperioderna drar i gång kommer nu årets andra nummer av SmittnYtt med nyheter på smittskyddsområdet ur ett regionalt perspektiv. Denna gång berättar vi om höstens satsning på pneumokockvaccination, Folkhälsomyndighetens nya rekommendationer för vaccination mot TBE, Västernorrlands vaccinationstäckning för influensa och covid-19 under den gångna säsongen, en uppdatering om ebola och tips för att undvika campylobacter under sommarens grillsäsong.

Pneumokockvaccination – förändringar är på gång

Pneumokocker orsakar varje år ett relativt stort antal fall av lunginflammation, sepsis och meningit, främst hos de äldre eller personer med kroniska sjukdomar.

Vad som redan gäller

Folkhälsomyndigheten uppdaterade i januari 2026 rekommendationerna för pneumokockvaccination. Förändringen gällde framför allt vilket vaccin som ska erbjudas och inte vilka personer som omfattas. Konjugerat pneumokockvaccin (PCV 20/21) ersätter i de flesta fall det äldre polysackaridvaccinet (PPV23). Efter vaccination med konjugatvaccin finns ingen rekommendation om revaccination hos friska individer. Bakgrunden är att de nyare vaccinerna ger ett bredare och mer långvarigt skydd. Andra rekommendationer kan gälla vissa högriskgrupper.

Vad som är på väg

Regeringen satsar i vårbudgeten på en treårig vaccinationsinsats mot pneumokocker för äldre. Från och med hösten 2026 planeras avgiftsfri vaccination till alla från 65 års ålder. Målsättningen är att alla som är 65 år och äldre ska ha blivit vaccinerade med ett konjugatvaccin mot pneumokocker före hösten 2029. Detta gäller även personer som tidigare vaccinerats med polysackaridvaccin.

Folkhälsomyndigheten förväntas också inom kort fatta beslut om en föreskriftsändring, som innebär en sänkning av åldern för det nationella särskilda vaccinationsprogrammet för personer som ingår i riskgrupper, från nuvarande 75 år till 65 år. Föreskriften träder i så fall i kraft den 1 september 2026.

Vad betyder det för vården?

Regionens vaccinationsverksamhet kommer att erbjuda vaccination med konjugatvaccin mot pneumokocker avgiftsfritt till alla från 65 års ålder från och med i höst. Så långt som möjligt kommer insatserna att samordnas med säsongsvaccination mot influensa och covid-19. En prioriteringsordning kan bli aktuell utifrån medicinska överväganden. Detaljer om hur vaccinationsinsatsen ska genomföras under de kommande tre åren är under planering. Mer information om insatsen kommer att finnas på regionens vaccinationssidor och kommuniceras i riktad information till vården och grupper som omfattas av vaccinationserbjudandet.

Läs mer på regionens vaccinationssidor: [Vaccination mot pneumokockinfektion](#)

Nya rekommendationer för TBE-vaccination

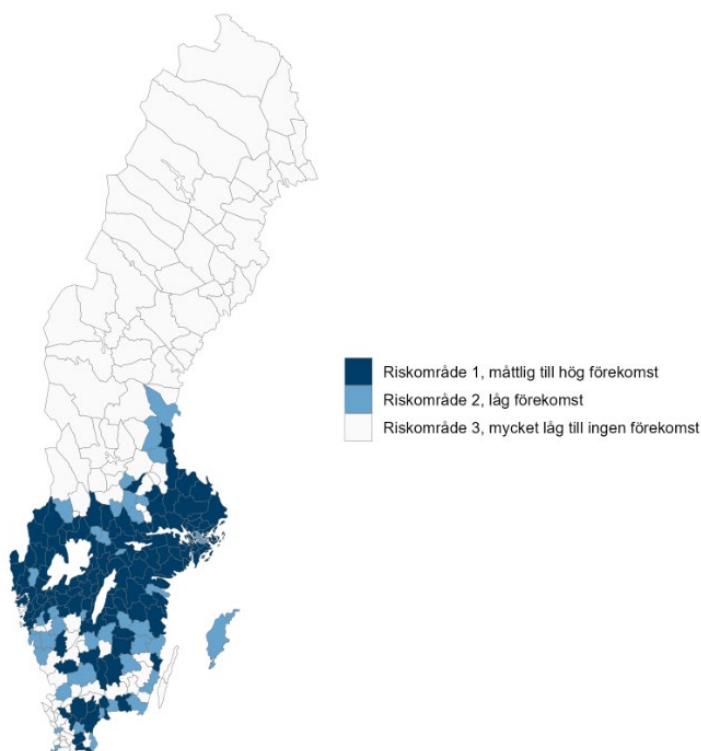
Folkhälsomyndigheten har nyligen publicerat rekommendationer för TBE-vaccination.

Följande grupper rekommenderas vaccination:

- Vuxna och barn från tre års ålder som riskerar att bli fästingbitna i de områden där förekomsten av TBE är måttlig eller hög, det vill säga riskområde 1.
- Personer med nedsatt immunförsvar som är bosatta eller regelbundet vistas i riskområde 1 eller 2, eller i en kommun som angränsar till riskområde 1 eller 2. I praktiken omfattar detta större delen av Sverige söder om Dalälven.

Figur 1 visar en karta över riskområdena i Sverige. Ingen kommun i Västernorrland ligger idag i riskområde 1–2 där vaccination rekommenderas. Personer som visats under fästingsäsong i riskområde 1–2 kan vaccinera sig till självkostnadspris på regionens vaccinationsmottagningar.

Figur 1.

Källa: [Vaccination mot TBE](#), Folkhälsomyndigheten

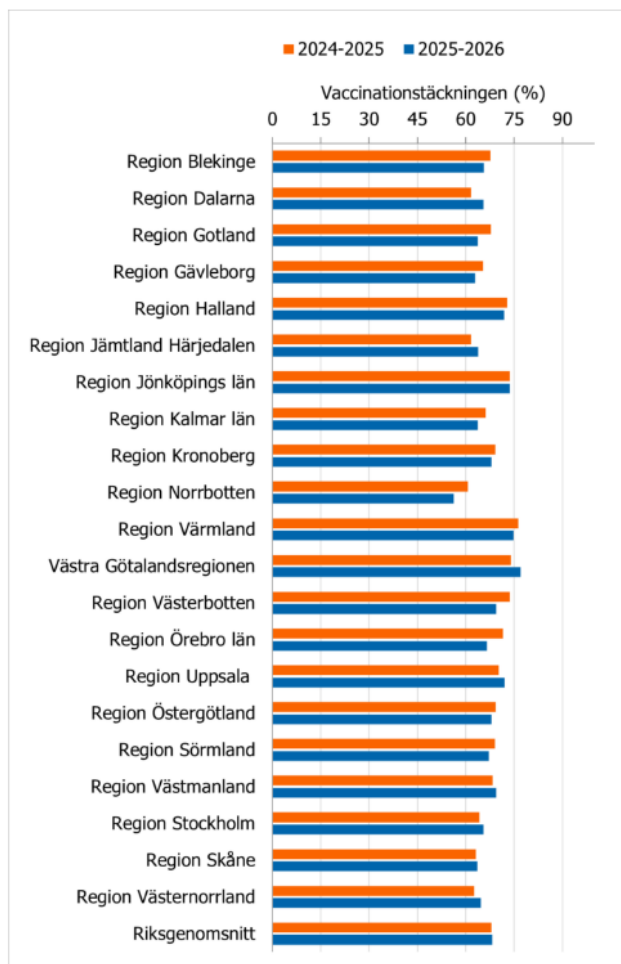
Fortfarande en bit kvar till influensamålet

Region Västernorrland förbättrade vaccinationstäckningen mot influensa något denna säsong jämfört med föregående, men ligger fortfarande under rikssnittet och en bra bit från WHO:s mål på 75 procents täckning i åldersgruppen 65 år och äldre. Två svenska regioner når målet och ytterligare två ligger över 70 procent. Detta talar för att vår region behöver fortsätta prioritera satsningar på vaccination och söka nya vägar att nå fler.

Liksom tidigare år varierar vaccinationstäckningen i länets kommuner. Härnösand och Örnsköldsvik hamnar åter i topp med 69 procent vaccinerade, medan Sollefteå, Kramfors och Ånge ligger under 60 procent. Personer listade på hälso-/vårdcentralerna i Fränsta, Nyland och Ramsele/Junsele har den allra lägsta vaccinationstäckningen i länet på endast 51–52 procent. Det finns också könsskillnader i vaccinationstäckning, med en lägre andel vaccinerade män än kvinnor. Figur 2 visar vaccinationstäckning för influensa i åldersgruppen 65 år och äldre per region, säsongerna 2024–2025 respektive 2025–2026.

Vaccinationstäckningen i Västernorrland blev 65 procent 2025–2026 och 63 procent 2024–2025.

Figur 2.

Källa: [Lägesrapport luftvägsvirus, specialavsnitt vecka 20 2026: Vaccinationstäckning mot influensa](#), Folkhälsomyndigheten.

Vaccination mot covid-19

Den föregående säsongen rekommenderades personer 75 år och äldre samt vissa yngre riskgrupper vaccination mot covid-19. Här lyckades Västernorrland något bättre med 73,6 procent vaccinerade 75 år och äldre, jämfört med rikssnittet på 72,9 procent.

Ebola

Det pågår ett allvarligt utbrott av ebolavirusinfektion i Demokratiska Republiken Kongo (DRK) med virusvarianten bundibugyo. WHO har meddelat att utbrottet utgör ett internationellt hot mot människors hälsa (på engelska kallat PHEIC, Public Health Emergency of International Concern). Ett antal bekräftade fall och dödsfall finns också i grannlandet Uganda. WHO bedömer att risken för global spridning är låg. På Folkhälsomyndighetens utbrottsida publiceras uppdateringar om utbrottet. Läs mer här: [Sjukdomsutbrott - ebola i DRK maj 2026](#).

Hos Folkhälsomyndighetens webbplats finns även [information till resenärer](#) och [vägledning för uppföljning av hemvändande hjälparbetare](#).

Smittskyddsläkarföreningen har uppdaterat och tagit fram nya smittskyddsblad för både ebola och marburg, innefattande två olika informationsblad till exponerade med hög respektive låg risk och ett särskilt blad för patienter som skrivs ut. Smittskyddsbladen finns som vanligt på [Smittskyddsläkarföreningens webbplats](#).

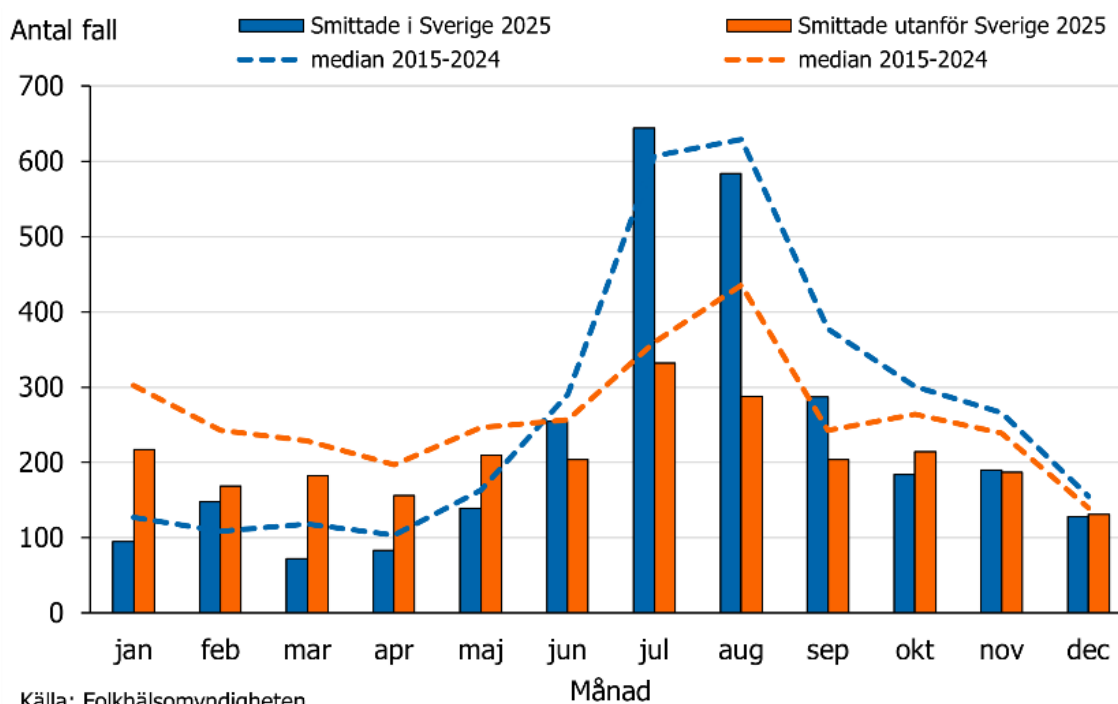

AI-genererad bild

Campylobacter

Campylobacterinfektion är vanligare under sommaren med flest fall under juli-augusti. Viktiga åtgärder för att reducera antalet fall är att minska förekomst av campylobakter inom kycklingnäringen och ha en god livsmedelshygien vid tillagning av rå kyckling. Under 2025 anmäldes 85 fall av campylobacterinfektion i Västernorrland. Figur 3 visar antalet anmälda fall av campylobacter i Sverige per månad under 2025 uppdelat på inrikes och utrikes smitta samt median för antalet anmälda fall under 2015–2024.

Figur 3.

Hantera maten på rätt sätt för att minska risken för att bli smittad. Läs praktiska råd från Livsmedelsverket här: [Grilla säkert och njut av maten.](#)

Sommarhälsningar från oss på Smittskydd Västernorrland
med hopp om en ljus och fin sommar

Vi som arbetar på Smittskydd Västernorrland

Maria Tempé, smittskyddsläkare	060-13 52 42	maria.tempe@rvn.se
Linus Sundnäs, bitr smittskyddsläkare	060-13 52 47	linus.sundnas@rvn.se
Ulrika Bengtsson, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 46	ulrika.bengtsson@rvn.se
Anna Westin, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 43	anna.westin@rvn.se
Anna Söderlind, apotekare/Strama	070-191 87 87	anna.soderlind@rvn.se
Jessica Nyman, administratör	060-13 52 41	jessica.nyman@rvn.se